

สรุปองค์ความรู้

จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร (KM)

หัวข้อ “แนวทางการผลิตผลงานวิจัยเพื่อขอจดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร” ครั้งที่ ๑

ภายใต้โครงการพัฒนาระบบการวางแผนและการบริหารจัดการคณะ

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม FT๑๑๐๕ คณะเทคโนโลยีการประมงฯ

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร (KM) หัวข้อ “แนวทางการผลิตผลงานวิจัยเพื่อขอจดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร” ได้จัดขึ้นครั้งที่ ๑ ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม FT ๑๑๐๕ คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๒๗ คน ประกอบไปด้วยผู้บริหาร และบุคลากรของสถาบันป๋มเพาะวิสาขากิจ (UBI) คณาจารย์ นักวิชาการประมง นักวิทยาศาสตร์ และผู้ช่วยนักวิจัยของคณะ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ได้มีการเชิญอาจารย์ ดร.กัลย์ กัลยาณมิตร ผู้อำนวยการสถาบันป๋มเพาะวิสาขากิจ และอาจารย์ชลิตดา มัชฌมบุรุษ รองผู้อำนวยการสถาบันป๋มเพาะวิสาขากิจ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ของมหาวิทยาลัยและแนวทางการนำทรัพย์สินทางปัญญาออกไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งได้มีอาจารย์ ดร. สุธดาพร ตงศิริ เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตผลงานวิจัยเพื่อขอจดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร โดยสามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้ได้ดังนี้

ทรัพย์สินทางปัญญา หมายถึง ผลงานอันเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ อาจอยู่ในรูปแบบของสิ่งประดิษฐ์ รวมทั้งการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถจับต้องได้ หรืออยู่ในรูปแบบของสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ เช่น แนวความคิด กรรมวิธี ทฤษฎีต่างๆ ฯลฯ โดยสามารถจำแนกทรัพย์สินทางปัญญาออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม ประกอบไปด้วย สิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ความลับทางการค้า แบบผังภูมิของวงจรรวม สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และ ๒) ลิขสิทธิ์

การวิจัยเพื่อพัฒนาไปสู่การสร้างสรรค์เป็นทรัพย์สินทางปัญญา จึงกลายเป็นสิ่งที่นักวิจัยควรคำนึงถึง เพราะนอกจากจะเป็นการต่อยอดผลงานวิจัย เพื่อให้เกิดคุณค่าที่สูงขึ้นแล้ว ยังเป็นการนำผลผลิตที่ได้จากการพัฒนา/สร้างสรรค์ไปใช้พัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน อีกรูปแบบหนึ่ง

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาจึงเกิดขึ้น เพื่อให้ผลผลิตที่เกิดจากการต่อยอดงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ ได้รับการคุ้มครอง ซึ่งหมายถึงการให้สิทธิทางกฎหมายแก่เจ้าของผลงานหรือผู้ประดิษฐ์ คิดค้น ซึ่งเป็นการคุ้มครองมิให้ผู้อื่นใดละเมิดสิทธิ ลอกเลียนแบบ หรือแอบอ้างผลงานนั้นๆ ได้ อีกทั้ง ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตที่ได้จากงานวิจัย สามารถขยายผลไปสู่การใช้ประโยชน์จากผลงานนั้นๆ ในเชิงธุรกิจ ทั้งในรูปแบบของการขายสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่บุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการจัดตั้งบริษัทเพื่อผลิต และจำหน่ายผลผลิต เป็นต้น

อาจารย์ ดร.สุดาพร ตงศิริ ได้ถ่ายทอดแนวทางการผลิตผลงาน และเกณฑ์การพิจารณารูปแบบของผลงานสำหรับยื่นขอจดทะเบียนสิทธิบัตร / อนุสิทธิบัตร รวมทั้ง ขั้นตอนการยื่นขอรับการคุ้มครองสิทธิในผลผลิตอันเกิดจากการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลผลิตที่ได้จากการวิจัย สิ่งประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่จะนำมายื่นขอรับการจดทะเบียนสิทธิบัตร / อนุสิทธิบัตรได้นั้น จะต้องมีความสมบัติ ดังนี้

- ผลงานที่จะขอรับการจดทะเบียนสิทธิบัตร กฎหมายได้กำหนดไว้ว่าจะต้องมีคุณสมบัติครบทั้ง ๓ ข้อ ดังนี้
  ๑. เป็นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ คือ ยังไม่เคยมีจำหน่ายหรือขายมาก่อน หรือยังไม่เคยเปิดเผยรายละเอียดของสิ่งประดิษฐ์ในเอกสารสิ่งพิมพ์ใดๆ ในทีวี หรือในวิทยุ มาก่อน
  ๒. มีขั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น คือ ไม่เป็นสิ่งที่การประดิษฐ์ที่สามารถทำได้ง่าย และมีเทคนิคการประดิษฐ์ที่มีความซับซ้อน
  ๓. สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตทางอุตสาหกรรม หัตถกรรม เกษตรกรรม และพาณิชย์กรรมได้
- ผลงานที่จะขอรับการจดทะเบียนอนุสิทธิบัตร กฎหมายได้กำหนดไว้ว่าจะต้องมีคุณสมบัติครบทั้ง ๒ ข้อ ดังนี้
  ๑. เป็นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ คือ ยังไม่เคยมีจำหน่ายหรือขายมาก่อน หรือยังไม่เคยเปิดเผยรายละเอียดของสิ่งประดิษฐ์ในเอกสารสิ่งพิมพ์ใดๆ ในทีวี หรือวิทยุ มาก่อน
  ๒. สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตทางอุตสาหกรรม หัตถกรรม เกษตรกรรม และพาณิชย์กรรมได้

นอกจากนี้ ยังมีผลงาน การประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่ไม่สามารถขอรับการจดทะเบียนสิทธิบัตร / อนุสิทธิบัตรได้ ประกอบด้วย

๑. จุลชีพและส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของจุลชีพที่มีอยู่ตามธรรมชาติ สัตว์ พืช หรือสารสกัดจากสัตว์หรือพืช เช่น แบคทีเรียที่มีอยู่ตามธรรมชาติ, พืชสมุนไพร, ยารักษาโรคที่สกัดจากสมุนไพร เป็นต้น
๒. กฎเกณฑ์และทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เช่น สูตรคูณ เป็นต้น
๓. ระบบข้อมูลสำหรับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
๔. วิธีการวินิจฉัย บำบัด หรือรักษาโรคมนุษย์ หรือสัตว์
๕. การประดิษฐ์ ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี อนามัย หรือ สวัสดิภาพของประชาชน เช่น การคิดสูตรยาบ้า เป็นต้น

จากปัญหาของผู้ประดิษฐ์ / ผู้ออกแบบผลผลิตจากการวิจัย ที่ไม่ทราบวิธีการ / ขั้นตอนในการยื่นขอคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบของสิทธิบัตร / อนุสิทธิบัตร ผู้ถ่ายทอดจึงได้สรุปวิธีการดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนสิทธิบัตร / อนุสิทธิบัตร โดยอ้างอิงข้อมูลจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา รายละเอียดดังนี้

- สิทธิบัตรการประดิษฐ์

๑. การยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ จะต้องยื่นคำขอพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมเป็นเงิน ๕๐๐ บาท ซึ่งคำขอจะต้องประกอบด้วย

๑.๑ แบบพิมพ์คำขอรับสิทธิบัตรแบบ สป/สผ/อสป/๐๐๑-ก

๑.๒ รายละเอียดการประดิษฐ์ ที่มีหัวข้อครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

๑.๓ ข้อถ้อยสิทธิ

๑.๔ บทสรุปการประดิษฐ์

๑.๕ รูปเขียน (ถ้ามี)

๑.๖ เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น

- หนังสือโอนสิทธิ (กรณีที่ไม่ได้เป็นผู้ประดิษฐ์)
- หนังสือมอบอำนาจ
- หนังสือรับรองสิทธิเกี่ยวกับการขอรับสิทธิบัตร (กรณีที่ไม่ได้เป็นผู้ประดิษฐ์)
- หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ออกให้ไม่เกิน ๖ เดือน (กรณีนิติบุคคล)
- สัญญาการว่าจ้าง / เอกสารแสดงการเป็นนายจ้างของผู้ประดิษฐ์

*หมายเหตุ : รายการที่ ๑.๒-๑.๖ ผู้ขอจะต้องจัดเตรียมขึ้นเองในกระดาษ ขนาด A๔

๒. เมื่อยื่นคำขอตามข้อ ๑ แล้ว ถ้ามีสิ่งบกพร่องที่พอจะแก้ไขได้ เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้ขอหรือตัวแทนของผู้ขอทราบ เพื่อให้ทำการแก้ไขให้ถูกต้อง ทั้งนี้ จะมีเงื่อนไขในส่วนของเวลาว่า จะต้องดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้ง หากดำเนินการไม่ทันก็สามารถขอผ่อนผันได้ หากพ้นระยะเวลาจะถือว่าผู้ขอละทิ้งคำขอ

๓. ในการแก้ไขเพิ่มเติม ผู้ขอจะต้องใช้แบบ สป/สผ/อสป/๐๐๓-ก ในการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม

๔. ในกรณีคำขอตามข้อ ๑ ถูกต้องหรือได้แก้ไขถูกต้องตามข้อ ๓ แล้ว เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้ขอมาดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมการประกาศโฆษณาเป็นเงิน ๒๕๐ บาท โดยเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้ขอทราบจำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้ง หากพ้นระยะเวลาจะถือว่าผู้ขอละทิ้งคำขอ และให้จัดส่งคำขอรับสิทธิบัตรชุดล่าสุดอีกหนึ่งชุดพร้อมทั้งส่งคำแปลข้อถ้อยสิทธิ บทสรุปการประดิษฐ์ เป็นภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านกรณีที่มีผู้อื่นเห็นว่าสิ่งที่ยื่นขอสิทธิบัตรนั้นไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมาย หรือผู้ขอไม่ได้เป็นผู้ประดิษฐ์แอบเอาของผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้ประดิษฐ์มาจดทะเบียน

๕. เมื่อประกาศโฆษณาแล้ว ผู้ขอต้องยื่นขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมเป็นเงิน ๒๕๐ บาท โดยใช้แบบ สป/อสป/๐๐๕-ก ภายใน ๕ ปี นับตั้งแต่วันประกาศโฆษณา หากพ้นระยะเวลาจะถือว่าผู้ขอละทิ้งคำขอ

๖. ภายหลังจากมีการขอให้ตรวจสอบแล้ว เจ้าหน้าที่จะทำการสืบค้นเอกสารว่า เคยมีสิ่งประดิษฐ์เดียวกันหรือคล้ายกันหรือไม่ (รวมทั้งตรวจค้นเอกสารจากต่างประเทศด้วย) ถ้าคำขอถูกต้อง เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย จะแจ้งให้ผู้ขอมาชำระค่าธรรมเนียมการรับจดทะเบียนเป็นเงิน ๕๐๐ บาท และออกสิทธิบัตรให้ผู้ขอต่อไป หากไม่ถูกต้องจะยกคำขอ

● สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์

๑. การยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ จะต้องยื่นคำขอพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมเป็นเงิน ๒๕๐ บาท ซึ่งคำขอต้องประกอบด้วย

๑.๑ แบบพิมพ์คำขอรับสิทธิบัตรแบบ สป/สผ/อสป/๐๐๑-ก ซึ่งมี ๒ หน้า

๑.๒ คำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ (ถ้ามี)

๑.๓ ข้อถ้อยสิทธิ

๑.๔ รูปเขียน

๑.๕ เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น

- หนังสือโอนสิทธิ (กรณีและผู้ขอไม่ได้เป็นผู้ประดิษฐ์)

- หนังสือมอบอำนาจ

- หนังสือรับรองสิทธิเกี่ยวกับการขอรับสิทธิบัตร (กรณีและผู้ขอเป็นบุคคล)

- หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ออกให้ไม่เกิน ๖ เดือน (กรณีนิติบุคคล)

- สัญญาการว่าจ้าง / เอกสารแสดงการเป็นนายจ้างของผู้ประดิษฐ์

*หมายเหตุ : รายการที่ ๑.๒-๑.๕ ผู้ขอจะต้องจัดเตรียมขึ้นเองในกระดาษ ขนาด A๔

๒. เมื่อยื่นคำขอตามข้อ ๑ แล้วถ้ามีสิ่งบกพร่องที่พอจะแก้ไขได้เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้ขอหรือตัวแทนของผู้ขอทราบ เพื่อให้ทำการแก้ไขให้ถูกต้อง ทั้งนี้ จะมีเงื่อนไขในส่วนขอเวลาว่า จะต้องดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้ง หากดำเนินการไม่ทันก็สามารถขอผ่อนผันได้ หากพ้นระยะเวลาจะถือว่าผู้ขอละทิ้งคำขอ

๓. ในการแก้ไขเพิ่มเติม ผู้ขอจะต้องใช้แบบ สป/สผ/อสป/๐๐๓-ก ในการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม

๔. ในกรณีคำขอตามข้อ ๑ ถูกต้องหรือได้แก้ไขถูกต้องตามข้อ ๓ แล้ว เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้ขอมาดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมการประกาศโฆษณาเป็นเงิน ๒๕๐ บาท โดยเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้ขอทราบ จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้ง หากพ้นระยะเวลาจะถือว่าผู้ขอละทิ้งคำขอ และ

ให้จัดส่งคำขอรับสิทธิบัตรชุดล่าสุดอีกหนึ่งชุดเพื่อเปิดโอกาสให้มีการคัดค้าน กรณีที่ผู้ยื่นขอสิทธิบัตรนั้นไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมาย หรือผู้ขอไม่ได้เป็นผู้คิดค้นแบบเอาของ ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้ประดิษฐ์มาจดทะเบียน

๕. กรณีสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้ ผู้ขอไม่ต้องยื่นคำขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ ซึ่งจะใช้เฉพาะกรณีการประดิษฐ์เท่านั้น เมื่อประกาศโฆษณาครบ ๙๐ วันแล้วเจ้าหน้าที่จะทำการสืบค้นว่าเคยมีแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมือนหรือคล้ายกันแพร่หลายมาก่อนหรือไม่ ถ้าคำขอถูกต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย จะแจ้งให้ผู้ขอมาชำระค่าธรรมเนียมการรับจดทะเบียนเป็นเงิน ๕๐๐ บาท และออกสิทธิบัตรให้ผู้ขอต่อไป หากไม่ถูกต้องจะยกคำขอ

- อนุสิทธิบัตร

๑. การยื่นคำขอรับอนุสิทธิบัตร จะต้องยื่นคำขอพร้อมชำระค่าธรรมเนียม ซึ่งคำขอจะต้องประกอบด้วย

๑.๑ แบบพิมพ์คำขอรับสิทธิบัตรแบบ สป/สผ/อสป/๐๐๑-ก

๑.๒ รายละเอียดการประดิษฐ์ ที่มีหัวข้อครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

๑.๓ ข้อถ้อยสิทธิ

๑.๔ บทสรุปการประดิษฐ์

๑.๕ รูปเขียน (ถ้ามี)

๑.๖ เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) เช่น

- หนังสือโอนสิทธิ (กรณีผู้ขอไม่ได้เป็นผู้ประดิษฐ์)

- หนังสือมอบอำนาจ

- หนังสือรับรองสิทธิเกี่ยวกับการขอรับอนุสิทธิบัตร (กรณีผู้ขอเป็นบุคคล)

- หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ออกให้ไม่เกิน ๖ เดือน (กรณีนิติบุคคล)

- สัญญาการว่าจ้าง / เอกสารแสดงการเป็นนายจ้างของผู้ประดิษฐ์

*หมายเหตุ : รายการที่ ๑.๒-๑.๖ ผู้ขอจะต้องเตรียมขึ้นเองในกระดาษ ขนาด A๔

๒. เมื่อยื่นคำขอตามข้อ ๑ แล้ว ถ้ามีสิ่งบกพร่องที่พอจะแก้ไขได้เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้ขอหรือตัวแทนของผู้ขอทราบ เพื่อให้ทำการแก้ไขให้ถูกต้อง ทั้งนี้ จะมีเงื่อนไขในส่วนของเวลาว่า จะต้องดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้ง หากดำเนินการไม่ทันก็สามารถขอผ่อนผันได้ หากพ้นระยะเวลาจะถือว่าผู้ขอละทิ้งคำขอ

๓. ในการแก้ไขเพิ่มเติม ผู้ขอจะต้องใช้แบบ สป/สผ/อสป/๐๐๓-ก ในการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม

๔. ในกรณีคำขอตามข้อ ๑ ถูกต้องหรือได้แก้ไขถูกต้องตามข้อ ๓ แล้ว จะรับจดทะเบียนและออกอนุสิทธิบัตรให้แก่ผู้ขอ ซึ่งเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้ขอมาดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมการรับจดทะเบียนและออกอนุสิทธิบัตร และประกาศโฆษณาเป็นเงิน ๕๐๐ บาท ภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้ง จำนวน ๒ ครั้ง หากครั้งที่สองไม่มาตามแจ้ง จะถือว่าผู้ขอละทิ้งคำขอละทิ้งคำขอ ในการประกาศโฆษณาจะประกาศในหนังสือประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตร เป็นเวลา ๑ ปี

๕. เมื่อประกาศโฆษณาแล้ว บุคคลอื่นที่มีส่วนได้เสีย สามารถที่จะขอให้ตรวจสอบอนุสิทธิบัตรว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ ภายใน ๑ ปี นับจากวันที่ประกาศโฆษณา โดยใช้แบบ สป/อสป/๐๐๕-ก หากปรากฏว่า อนุสิทธิบัตรนั้นไม่เป็นไปตามกฎหมายก็จะถูกเพิกถอนต่อไป

โดยสามารถขอรับการปรึกษา และยื่นคำขอรับการจดทะเบียนสิทธิบัตร / อนุสิทธิบัตร ได้ที่สถาบันป่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (UBI) ณ อาคารอำนวยการ ยศสุข ชั้น ๔ ได้ตามวันเวลาราชการ ทั้งนี้ สิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร จะมีระยะเวลาในการคุ้มครองผลงานอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญา ดังนี้

- สิทธิบัตร
  - สิทธิบัตรการประดิษฐ์ จะมีอายุการคุ้มครอง ๒๐ ปี นับจากวันยื่นคำขอรับสิทธิบัตร
  - สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ จะมีอายุการคุ้มครอง ๑๐ ปี นับจากวันยื่นคำขอรับสิทธิบัตร
- อนุสิทธิบัตร จะมีอายุการคุ้มครอง ๖ ปี นับจากวันยื่นคำขอรับอนุสิทธิบัตร สามารถต่ออายุได้ ๒ ครั้ง ๆ ละ ๒ ปี รวมเป็น ๑๐ ปี

นอกจากนี้ อาจารย์ ดร.กัลย์ กัลยาณมิตร ผู้อำนวยการสถาบันป่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (UBI) ได้บรรยายเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย และแนวทางการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้คณาจารย์ และ/หรือ ผู้ประดิษฐ์ คิดค้นได้ทราบถึงกระบวนการในการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา และช่องทางการนำทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้จากการคิดค้นของคณาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ

โดยหลังจากที่ผู้ประดิษฐ์ คิดค้นได้ดำเนินการยื่นขอคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบต่างๆ ผ่านทางสถาบันป่มเพาะวิสาหกิจแล้ว ทางสถาบันจะดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของเอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอ และจะส่งเอกสารทั้งหมดพร้อมใบปะหน้าให้อธิการลงนาม จากนั้นเจ้าหน้าที่ของสถาบันรวบรวมเอกสาร และส่งไปยังกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อขอยื่นจดทะเบียน หลังจากที่ยื่นทรัพย์สินทางปัญญาดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว จะส่งเอกสารเลขที่คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมายังสถาบันป่มเพาะวิสาหกิจ และสถาบันจะจัดส่งสำเนาเอกสารเลขที่คำขอ มามายังเจ้าของผลงาน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ทั้งนี้ ผลงาน/สิ่งประดิษฐ์จะได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญานับตั้งแต่วันยื่นคำขอ โดยรายละเอียดจะระบุในเอกสารคำขอแบบ สป/สพ/อสป/๐๐๑-ก หน้าที่ ๑

แนวทางการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์

๑. การจัดแสดงผลงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร หรือการนำผลงานเข้าร่วมประกวดในเวทีระดับชาติและนานาชาติ เพื่อสร้างมูลค่าให้กับผลงาน รวมทั้งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับเจ้าของผลงานและหน่วยงานต้นสังกัดอีกด้วย
๒. Business Matching การจับคู่ธุรกิจ เพื่อขยายช่องทางในการผลิต และจำหน่ายผลงาน/สิ่งประดิษฐ์ในต่างประเทศมากขึ้น
๓. การอนุญาตให้บุคคลหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ (Licensing) เพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานนำผลงาน/สิ่งประดิษฐ์ ไปใช้ในการผลิต เพื่อจำหน่าย โดยบุคคลหรือหน่วยงานจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของผลงานตามที่กำหนดในสัญญา
๔. การจัดทำเป็นสิ่งประดิษฐ์ต้นแบบ (Prototype) เพื่อให้ผู้ที่สนใจนำไปคิดค้น ออกแบบ และต่อยอดให้เกิดเป็นสิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรมชิ้นใหม่

ประโยชน์ที่ได้จากการจดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

๑. ผู้เป็นเจ้าของผลงาน จะได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และสามารถนำการประดิษฐ์ หรือผลงานนั้นๆ ไปผลิต จำหน่าย และนำเข้ามาในราชอาณาจักรได้
๒. ผู้เป็นเจ้าของผลงานสามารถอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิตามสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรนั้นได้ โดยได้รับค่าตอบแทนตามจำนวนที่เหมาะสม เนื่องจากผู้ประดิษฐ์หรือผู้ออกแบบได้ใช้สติปัญญาและความพยายามของตน รวมทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่จะมีประโยชน์แก่มนุษย์ นับเป็นสิทธิตามธรรมชาติของผู้ประดิษฐ์คิดค้น อันเป็นการจูงใจ และกระตุ้นให้นักประดิษฐ์คิดค้นมีกำลังใจและมีความมั่นใจในการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ นั้น
๓. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการเปิดเผยรายละเอียดในสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้า วิจัย และพัฒนาต่อยอด ไปสู่การสร้างนวัตกรรมหรือการประดิษฐ์ขั้นสูงที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
๔. ทำให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและเกิดการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งการจัดระบบให้มีการคุ้มครองด้านสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ย่อมทำให้เจ้าของเทคโนโลยีจากต่างประเทศมีความมั่นใจในการลงทุนหรือถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ผู้ร่วมลงทุนในประเทศ

ภาพกิจกรรม

